

VALSTS KONTROLE

Otrais revīzijas departaments

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013; tālr. 23282272; e-pasts: pasts@lrvk.gov.lv

Rīgā

Datums skatāms dokumenta
paraksta laika zīmogā un
dokumenta numurs teksta failā

Revīzijas ieteikumu ieviešanas plāns lietderības revīzijā Nr.2.4.1-99/2025 “Vai darba atļauju izsniegšanas sistēma Latvijā darbojas efektīvi?”

Revidējamās vienības, kurām sniegti ieteikumi: Iekšlietu ministrija, Ārlietu ministrija un Ekonomikas ministrija.

Valsts kontroles noteiktie termiņi revidējamo vienību ziņošanai par ieteikumu ieviešanai veiktajām darbībām un panāktajām izmaiņām – rakstiski līdz **01.01.2028., 01.01.2030. un 01.03.2031.**

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Panāktās izmaiņas, ieviešot ieteikumu			Ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība	
Demogrāfisko tendenču un strukturālu izmaiņu dēļ vidējā termiņā Latvijas tautsaimniecības vajadzības nebūs iespējams pilnībā nodrošināt tikai ar vietējo darbaspēku. Tomēr valstī nav definēti datos un darba tirgus prognozēs balstīti ārvalstu darbaspēka piesaistes mērķi – kādās nozarēs, kādās profesiju grupās, kādā apmērā un no kurām valstīm	1. Ekonomikas ministrijai izstrādāt un iniciēt izskatīšanai Cilvēkkapitāla attīstības padomē uz darba tirgus prognozēm balstītus priekšlikumus darba tirgus neatbilstību mazināšanai, tai skaitā ārvalstu darbaspēka piesaistei.	Cilvēkkapitāla attīstības padomē izskatīts Ekonomikas ministrijas ziņojums ar priekšlikumiem par darba tirgus neatbilstību mazināšanu (t. sk. ārvalstu darbaspēka piesaisti).	Nav	Vismaz 1x divos gados	30.12.2030.

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Panāktās izmaiņas, ieviešot ieteikumu			Ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība	
ārvalstu darbaspēku būtu vēlams piesaistīt.	Ieteikuma ieviešanai veicamās darbības				Darbības īstenotājs
	1.1. Ekonomikas ministrija, izmantojot pieejamos darba tirgus datus un prognozes, izstrādā priekšlikumus par darba tirgus neatbilstību mazināšanu, tai skaitā ārvalstu darbaspēka piesaisti.				Ekonomikas ministrija
	1.2. Cilvēkkapitāla attīstības padome pieņem lēmumu par tālāko rīcību, izskatot Ekonomikas ministrijas iesniegtos priekšlikumus.				Ekonomikas ministrija, atbildīgās ministrijas
Darba vīzu izsniegšanas procesā būtisku daļu no kopējā gaidīšanas laika veido pieraksta gaidīšana vīzu centros un Latvijas vēstniecību noteiktie ierobežojumi dokumentu pieņemšanai, kas atkarīgi no vēstniecību kapacitātes (starpposms starp ielūguma apstiprināšanu PMLP un vīzas pieteikuma saņemšanu vēstniecībā, kas ietver pieraksta rezervāciju vīzu centrā, vīzas pieteikuma dokumentu iesniegšanu un dokumentu nogādāšanu no vīzu centra uz vēstniecību).	2. Ārlietu ministrijai pēc darba tirgus prognozēs un vajadzībās balstītas ārvalstu darbaspēka piesaistes stratēģijas pieņemšanas nodrošināt Latvijas vēstniecību ārvalstīs kapacitāti, lai darba atļaujas iegūšanas process būtu savlaicīgs un prognozējams.	Vidējais starpposma ilgums no ielūguma apstiprināšanas līdz vīzas pieteikuma saņemšanai Latvijas vēstniecībā.	40,4 dienas	Ne vairāk kā 20 dienas	30.12.2030.
	Ieteikuma ieviešanai veicamās darbības				Darbības īstenotājs
	2.1. Pēc darba tirgus prognozēs un vajadzībās balstītas ārvalstu darbaspēka piesaistes stratēģijas pieņemšanas un pieejamā finansējuma izvērtēšanas tiks pieņemti atbilstoši lēmumi par nepieciešamo Latvijas pārstāvniecību ārvalstīs kapacitāti, kas ļautu saīsināt laiku no ielūguma apstiprināšanas līdz vīzas pieteikuma saņemšanai pārstāvniecībā.				Ārlietu ministrija
Darba atļaujas iegūšanas procesā pastāv vairāki posmi, kas rada nevajadzīgu administratīvo slogu un izmaksas darba devējiem un nodarbinātajiem ārzemniekiem, kā arī papildu darbu valsts iestādēm. Darba devējiem un ārzemniekiem dažādos procesa posmos atkārtoti jāiesniedz viena un tā pati informācija un dokumenti, lai gan tie jau	3. Iekšlietu ministrijai sadarbībā ar Ārlietu ministriju vienkāršot darba atļauju izsniegšanas procedūras, skaidri nodalot procesā iesaistīto institūciju funkcijas un pilnveidojot informācijas apriti starp PMLP un Latvijas vēstniecībām.	Vidējais darba vīzas iegūšanas ilgums	85 dienas	Ne vairāk par 40 dienām	30.12.2030.
		Vidējais darba uzturēšanās atļaujas iegūšanas ilgums	189 dienas	Ne vairāk par 150 dienām	

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Panāktās izmaiņas, ieviešot ieteikumu			Ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība	
ir valsts pārvaldes rīcībā. Secīgus lēmumus pieņem vairākas iestādes, bet vienā procesa posmā iesniegtais dokumentu kopums nav pieejams nākamajā posmā iesaistītajai iestādei. Tas ne tikai rada papildu administratīvo slogu, bet arī situācijas, kad vēlākā procesa posmā atkārtoti vērtē iepriekš pārbaudītus apstākļus.	Ieteikuma ieviešanai veicamās darbības				Darbības īstenotājs
	3.1. Uzsākta Imigrācijas likuma normas par iespēju dokumentus uzturēšanās atļaujas saņemšanai iesniegt ārpakalpojuma sniedzējam piemērošana (provizoriski samazinās vidējo uzturēšanās atļaujas iegūšanas ilgumu par apmēram 20 dienām).				PMLP
	3.2. Veikt pasākumus pamatojuma dokumentu pievienošanai PMLP Ielūgumu reģistrā.				PMLP
	3.3. Veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka vēstniecības pilnvērtīgi un efektīvi izmanto PMLP Ielūgumu reģistrā esošo informāciju, tajā skaitā – pamatojuma dokumentus, lēmumu pieņemšanas procesā.				Ārlietu ministrija
Jaunais Imigrācijas likums ¹ paredz atteikties no ikgadējās reģistrācijas, vienlaikus saīsinot darba uzturēšanās atļaujas maksimālo termiņu no pieciem gadiem līdz vienam gadam. Izmaiņas pamatotas ar nepieciešamību nodrošināt nodokļu samaksas kontroli, lai gan šo mērķi ir iespējams sasniegt, paredzot regulāru valsts pārvaldes rīcībā esošas informācijas pārbaudi, nevis atkārtoti veicot atļaujas izsniegšanas procedūru. Darba uzturēšanās atļaujas viena gada termiņš nav pietiekami pamatots arī salīdzinājumā ar citām uzturēšanās atļauju kategorijām Latvijā un citu valstu praksi.	4. Iekšlietu ministrijai izvērtēt, vai darba uzturēšanās atļaujas viena gada termiņš nerada nevajadzīgu administratīvo slogu darba devējiem un nodarbinātajiem un birokrātisko slogu PMLP.	Veikts samērīguma un administratīvās ietekmes izvērtējums, un, ja nepieciešams, virzīts priekšlikums termiņa pārskatīšanai	Nav	Ir	30.12.2030.
	Ieteikuma ieviešanai veicamās darbības				Darbības īstenotājs
	4.1. Veikts samērīguma un administratīvās ietekmes izvērtējums, izvērtējot arī iespējamo izmaiņu ietekmi uz migrācijas kontroles un uzraudzības efektivitāti.				PMLP / Iekšlietu ministrija
	4.2. Nepieciešamības gadījumā sagatavoti grozījumi Imigrācijas likumā.				PMLP / Iekšlietu ministrija
No 2025. gada 1. janvāra ieviestais NVA atzinums ārzemnieka piesaistei konkrētā vakancē ir pagarinājis darba atļaujas procesu par divām nedēļām un padarījis to administratīvi sarežģītāku. 2025. gadā vietējo darbaspēku izdevās piesaistīt tikai	5. Ekonomikas ministrijai sadarbībā ar atbildīgajām ministrijām virzīt izskatīšanai Cilvēkkapitāla attīstības padomes sēdē atbildīgo ministriju sagatavotos	Vidējais darba vīzas iegūšanas ilgums	85 dienas	Ne vairāk par 40 dienām	30.12.2030.
		Vidējais darba uzturēšanās atļaujas iegūšanas ilgums	189 dienas	Ne vairāk par 150 dienām	

¹ 14. Saeimā 2026. gada 11. jūnijā trešajā lasījumā pieņemtais likums “Imigrācijas likums” (likumprojekts Nr. 56/Lp14), kuru Valsts prezidents 2026. gada 19. jūnijā nodeva Saeimai otrreizējai caurlūkošanai.

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Panāktās izmaiņas, ieviešot ieteikumu			Ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība	
2,8 % vakanču, par kurām darba devējs pieprasīja NVA atzinumu. Latvijā sezonas darbam noteiktais maksimālais termiņš – 6 mēneši – ir īsāks nekā pieļauj Eiropas Savienības regulējums (9 mēneši), un ne vienmēr atbilst uzņēmēju faktiskajām vajadzībām pēc sezonas darbiniekiem. Kopš 2024. gada būtiski pieaug uz Latviju norīkoto trešo valstu pilsoņu skaits. Īstermiņa norīkojuma gadījumā Latvijas budžets negūst darbaspēka nodokļu ieņēmumus no šo darbinieku nodarbinātības Latvijā.	izvērtējumus par darba atļauju piešķiršanas nosacījumiem un procedūrām, kas var nepamatoti sarežģīt vai paildzināt nepieciešamā ārvalstu darbaspēka piesaisti, tajā skaitā izvērtēt NVA atzinuma lietderību, sezonas darbinieku piesaistes noteikumu un procedūru samērīgumu (darba vīzas termiņu, tiesības strādāt pie vairākiem darba devējiem, sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa režīmu u.c.), kā arī prasībām atlīdzības apmēram.	Sezonas darbam atkārtoti piesaistīto ārzemnieku īpatsvars	9,5% ²	Vismaz 30 %	
		Uz Latviju norīkoto trešo valstu pilsoņu skaits attiecībā pret izsniegto darba atļauju skaitu	1:12 ³	Nepārsniedz 1:12 ⁴	
	Ieteikuma ieviešanai veicamās darbības				Darbības īstenotājs
	5.1. Atbildīgās ministrijas līdz 2027.gada 31.martam, savas kompetences ietvaros, sagatavo un iesniedz Ekonomikas ministrijai izvērtējumu par darba atļauju piešķiršanas nosacījumiem un procedūrām, kas var nepamatoti sarežģīt vai paildzināt nepieciešamā ārvalstu darbaspēka piesaisti.				Par nozari atbildīgās ministrijas
	5.2. Ekonomikas ministrijai virza izskatīšanai Cilvēkkapitāla attīstības padomes sēdē saņemtos izvērtējumus par darba atļauju piešķiršanas nosacījumiem un procedūrām, kas var nepamatoti sarežģīt vai paildzināt nepieciešamā ārvalstu darbaspēka piesaisti.				Ekonomikas ministrija
	5.3. Atbilstoši Cilvēkkapitāla attīstības sēdē pieņemtajam lēmumam, sagatavoti priekšlikumi nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos.				Par nozari atbildīgā ministrija vai Cilvēkkapitāla

² Revidentu aprēķins no PMLP iesniegtajiem datiem par izsniegtajām sezonas darba vīzām 01.01.2024.-30.06.2025. (36 personas gan 2024. gadā, gan 2025. gada I pusgadā bija saņēmušas darba vīzu sezonas darbam (36 / 378 (2025. gada I pusgadā izsniegto sezonas vīzu skaits (unikālo personu skaits)) = 9,5 %).

³ 2025. gadā uz Latviju tika norīkoti 1863 trešo valstu pilsoņi no citām ES valstīm un 2025. gadā pavisam tika izsniegtas 22 917 darba atļaujas – uz Latviju norīkoto trešo valstu pilsoņu attiecība pret izsniegtajām darba atļaujām – 1:12 (1863:22 917).

⁴ Uz Latviju norīkoto trešo valstu pilsoņu attiecība pret izsniegtajām darba atļaujām nepalielinās (paliek 2025. gada līmenī – 1:12) vai samazinās (uz Latviju norīkoto trešo valstu pilsoņu skaits nepieaug straujāk kā darba atļauju skaits, nodrošinot, ka darbaspēka nodokļi nonāk Latvijas nevis citas ES dalībvalsts budžetā).

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Panāktās izmaiņas, ieviešot ieteikumu			Ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība	
					attīstības padomes sēdē noteiktā ministrija
Prasības termiņuzturēšanās atļaujas saņemšanai uzņēmuma amatpersonai ir stingrākas nekā darba uzturēšanās atļaujas saņemšanai. Tādēļ uzņēmuma amatpersonai noteiktās prasības var apiet, pieprasot darba uzturēšanās atļauju darbam šajā uzņēmumā. Uzturēšanās atļaujas ģimenes locekļiem piešķir pirms ir gūta pārliecība par ārzemnieka uzturēšanās un nodarbinātības pamata stabilitāti Latvijā. Intervijām vēstniecībās ir svarīga nozīme, lai ne tikai pārbaudītu iesniegto dokumentu ticamību, bet arī ārzemnieka izpratni par plānoto nodarbinātību un uzturēšanās apstākļiem. Kontroles mehānismi un datu apmaiņa starp PMLP un VID nenodrošina, ka darba atļaujas tiek savlaicīgi anulētas gadījumos, kad ārzemnieks vispār neuzsāk darba attiecības vai tās izbeidz pirms darba atļaujas termiņa beigām.	6. Iekšlietu ministrijai sadarbībā ar citām atbildīgajām institūcijām izvērtēt darba atļauju piešķiršanas nosacījumus un procedūras, ko iespējams izmantot neatbilstoši mērķim, tajā skaitā ģimenes apvienošanas nosacījumus, iespēju apiet stingrākus nosacījumus termiņuzturēšanās atļaujas saņemšanai uz cita pamata, nepietiekamu kontroli pār ierašanos Latvijā un nodarbinātības sākšanu u.c.	Izvērtēti darba atļauju piešķiršanas nosacījumi un procedūras, kuras iespējams izmantot neatbilstoši mērķim, un virzīti priekšlikumi to novēršanai	Nav	Ir	30.12.2030.
		Nodrošinātas klātienēs intervijas vai ieviesti tām līdzvērtīgi kontroles mehānismi darba atļauju pieteikumu izvērtēšanai pēc būtības	Nav	Ir	
		Anulēta darba atļauja pēc darba attiecību neuzsākšanas vai darba attiecību izbeigšanas pirms darba atļaujas termiņa beigām	Nav mērīts	100% divu mēnešu laikā pēc darba atļaujas spēkā stāšanās datuma, ja darba attiecības netiek uzsāktas 100% mēneša laikā pēc darba attiecību izbeigšanas	
	Ieteikuma ieviešanai veicamās darbības				Darbības īstenotājs
	6.1. Veikts darba atļauju piešķiršanas nosacījumu izvērtējums no ļaunprātīgas izmantošanas risku viedokļa un nepieciešamības gadījumā sagatavoti grozījumi Imigrācijas likumā, nosakot stingrākus nosacījumus ģimenes locekļu iecelšanai un uzņēmumu dibinātājiem darba uzturēšanās atļauju saņemšanai.				Iekšlietu ministrija
	6.2. Uzsākta ziņu par personām, kuras pieprasa vīzu ar tiesībām uz nodarbinātību, ievadīšana Fizisko personu reģistrā un personas koda piešķiršana.				PMLP/ Ārlietu ministrija
	6.3. Uzlabots datu apmaiņas algoritms starp PMLP un VID par nodarbinātības nolūkos ieceljojošo ārzemnieku veikto nodokļu nomaksu				PMLP/ VID

Secinājums	Valsts kontroles ieteikums	Panāktās izmaiņas, ieviešot ieteikumu			Ieteikuma ieviešanas termiņš
		Rādītājs	Sākotnējā vērtība	Mērķa vērtība	
	6.4. Īstenot pāreju no klātienes interviju veikšanas vēstniecībās uz interviju veikšanu ar ārpakalpojuma sniedzēja starpniecību pēc tam, kad būs paveikti organizatoriskie un tehniskie pasākumi šī risinājuma ieviešanai.				PMLP

Jēdzienu/terminu skaidrojumi

Jēdziens/termins	Skaidrojums
Izmaiņas	Kvalitatīvas vai kvantitatīvas pozitīvas izmaiņas pēc tam, kad ieviesti revīzijas ieteikumi.
Rādītājs	Kvalitatīvs vai kvantitatīvs rādītājs, pēc kura novērtē izmaiņas.
Sākotnējā vērtība	Rādītāja vērtība, kas noteikta revīzijas laikā un kas raksturo revīzijā konstatēto problēmu / trūkumus.
Mērķa vērtība	Rādītāja vērtība, kas raksturo panāktās izmaiņas un kuru plānots sasniegt pēc ieteikuma ieviešanas.
Ieteikuma ieviešanas termiņš	Termiņš, līdz kuram tiks panāktas izmaiņas pēc tam, kad revidējamā vienība ir īstenojusi visas noteiktās darbības, kuras nodrošina ieteikuma ieviešanu. Ieteikuma ieviešanas termiņš seko pēc visu darbību izpildes.
Darbību īstenošanai	Revidējamā vienība vai revidējamās vienības noteikta institūcija, kas atbildīga par darbības īstenošanu, nodrošinot ieteikuma ieviešanu.
Revidējamās vienības ziņošanas termiņš	Valsts kontroles noteikts termiņš, kad revidējamā vienība ziņo par visu revīzijas ieteikumu progresu, t. i., par visu ieteikumu ieviešanai veiktajām darbībām, kā arī par panāktajām izmaiņām pēc tam, kad būs nodrošināta visu darbību izpilde.

Sektora vadītāja

Kaiva Skalbiņa

Departamenta direktors

Gatis Litvins

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU